

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเข้าใจ โน้ตสน้ของการมีชีวิตและมโน้ตสน้ของความตายในเด็กที่มีสุขภาพปกติ อายุ 5 ปี 6 ปี และ 7 ปี
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความเข้าใจ โน้ตสน้ของการมีชีวิตและมโน้ตสน้ของความตายในเด็กที่มีสุขภาพปกติที่มีความแตกต่างกันในด้านอายุ

สมมติฐานในการวิจัย

เด็กสุขภาพปกติที่มีอายุมากกว่าจะมีมโน้ตสน้ของการมีชีวิตและมโน้ตสน้ของความตายสูงกว่าเด็กที่อายุน้อยกว่า

กลุ่มตัวอย่าง

เด็กอายุระหว่าง 5 – 7 ปี ที่มีสุขภาพปกติ จำนวน 180 คน ซึ่งเรียนอยู่ในโรงเรียนอนุบาล และโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ได้แก่ โรงเรียนบำรุงวิทยา โรงเรียนอนุบาลไพทวิทยา โรงเรียนวัดพระปฐมเจดีย์ (มหินทรศึกษาการ) โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับอายุ คือ

- ระดับอายุ 5 ปี (อายุระหว่าง 5 ปี – 5 ปี 11 เดือน) จำนวน 60 คน
(เป็นชาย 31 คน หญิง 29 คน)
- ระดับอายุ 6 ปี (อายุระหว่าง 6 ปี – 6 ปี 11 เดือน) จำนวน 60 คน
(เป็นชาย 28 คน หญิง 32 คน)
- ระดับอายุ 7 ปี (อายุระหว่าง 7 ปี – 7 ปี 11 เดือน) จำนวน 60 คน
(เป็นชาย 27 คน หญิง 33 คน)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ประกอบด้วย

- ภาพร่างกาย บนกระดาษขนาด A4 (210 x 297 mm.) ซึ่งเป็นภาพสีการ์ตูนรูปคน พร้อมภาพอวัยวะต่างๆในร่างกาย เช่น หัวใจ , สมอ , ปอด , เลือด , ภาวะอาหาร , ตา และมือ ซึ่งภาพของร่างกายมีขนาด 9 cm x 21 cm (ภาคผนวก ค)
- แบบสัมภาษณ์ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน (ภาคผนวก ข) ได้แก่

ส่วนที่ 1

แบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไปของเด็ก ประกอบด้วยชื่อ นามสกุล เพศ อายุ

ส่วนที่ 2

แบบสัมภาษณ์ โน้ตส์ของการมีชีวิต ผู้วิจัยได้สร้างและดัดแปลงจากแบบสัมภาษณ์ Body interview ของ Slaughter and Lyons (2003) ซึ่งประกอบด้วยคำถามปลายเปิด จำนวน 8 ข้อ คำถามที่ใช้จะเกี่ยวข้องกับ เรื่องของอวัยวะที่สำคัญในร่างกาย ซึ่งเป็นอวัยวะที่มีผลต่อการดำรงชีพและการมีชีวิตอยู่ ลักษณะของคำถามจะครอบคลุมในเรื่องของตำแหน่งที่อยู่ของอวัยวะ หน้าที่ของอวัยวะ การไม่ทำงานของอวัยวะ อวัยวะที่ใช้ตั้งคำถาม ได้แก่

อวัยวะภายใน คือ หัวใจ , สมอ , ปอด , เลือด , ภาวะอาหาร

อวัยวะภายนอก คือ ตา , มือ

ส่วนที่ 3

แบบสัมภาษณ์ โน้ตส์ของความตายผู้วิจัยได้สร้างและดัดแปลงจากแบบสัมภาษณ์ Death interview ของ Slaughter and Lyons (2003) ซึ่งประกอบด้วยคำถามปลายเปิด จำนวน 8 ข้อ ซึ่งเป็นคำถามที่เกี่ยวกับความตายครอบคลุม 5 องค์ประกอบของความตาย ได้แก่

1. ความตายเกิดขึ้นกับทุกคน (Inevitability)
2. ความตายเกิดขึ้นกับสิ่งมีชีวิตเท่านั้น (Applicability)
3. ความตายเป็นสภาวะที่ถาวร (Irreversibility)
4. เมื่อตายแล้วอวัยวะต่างๆในร่างกายจะหยุดทำงาน (Cessation)
5. สิ่งที่เป็นสาเหตุของการตาย ซึ่งทำให้อวัยวะต่างๆในร่างกายหยุดทำงาน (Causality)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยทำเรื่องขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณาจารย์จิตวิทยาถึงผู้อำนวยการ โรงเรียน
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขออนุญาตทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณาจารย์จิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนและชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัยและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแก่ผู้อำนวยการ โรงเรียน
  1. เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการ โรงเรียนแล้วผู้วิจัยแนะนำตัวกับคุณครูประจำชั้น เพื่อชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย , วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและ ได้สอบถามข้อมูลของเด็กนักเรียนจากคุณครูประจำชั้น
  4. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อทำการสำรวจข้อมูลจากทะเบียนประวัติ ผู้วิจัยทำการคัดลอกรายชื่อเด็กทั้งหมดที่ตรงตามเกณฑ์ของการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง
  5. ผู้วิจัยทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi stage sampling) โดยทำการสุ่มคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามระดับอายุเป็นกลุ่มอายุ 5 ปี, 6 ปี และ 7 ปี ระดับอายุละ 60 คน โดยมีจำนวนของเด็กชายและเด็กหญิงในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน
    1. ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตส่งถึงผู้ปกครองให้กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมในการวิจัย
    2. เมื่อกลุ่มตัวอย่างได้รับความยินยอมให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยจะสร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มตัวอย่างก่อนทำการสัมภาษณ์
    3. ผู้วิจัยเริ่มทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างตามแบบสัมภาษณ์ ที่ได้ผ่านการหาคุณภาพของเครื่องมือจากการศึกษานำร่อง (Pilot Study) โดยนำเด็กเข้ามาสัมภาษณ์ทีละ 1 คน ในห้องที่ทางโรงเรียนได้จัดเตรียมไว้ให้ ซึ่งเป็นห้องที่เงียบและไม่มีเสียงรบกวน มีโต๊ะ เก้าอี้ โดยจะจัดให้เด็กนั่งด้านหนึ่งของโต๊ะ หันหน้าเข้าหาผู้วิจัย
    4. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบความครบถ้วน ความสมบูรณ์ของคำตอบ แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามทั้งหมด ไปวิเคราะห์ ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for the Social Science) ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปประกอบด้วย เพศ อายุ นำมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละ
2. คะแนนโน้ตส์ของการมีชีวิตและคะแนนโน้ตส์ของความตายทำการวิเคราะห์คำนวณหาค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนโดยจำแนกตามระดับอายุ
3. การหาความแตกต่างของคะแนนโน้ตส์ของการมีชีวิตและคะแนนโน้ตส์ของความตายของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละระดับอายุ ทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way Analysis of Variance) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อพบความแตกต่างจึงจะทำการทดสอบภายหลังด้วยวิธีของ Scheffe หรือ Dunnett T3

หากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง (Test of homogeneity of variances : Levene test) พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความแปรปรวนไม่แตกต่างกัน จะใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2545; ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2544)

หากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง (Test of homogeneity of variances : Levene test) พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความแปรปรวนแตกต่างกัน จะใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของ Dunnett T3 (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2545; ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2544)

ผลการวิจัย

1. เด็กอายุ 6 ปี และ 7 ปี มีค่าเฉลี่ยของคะแนนมโนทัศน์ของการมีชีวิตมากกว่าเด็กอายุ 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เด็กอายุ 6 ปี และ 7 ปี มีค่าเฉลี่ยของคะแนนมโนทัศน์ของการมีชีวิตไม่แตกต่างกัน
2. เด็กอายุ 6 ปี และ 7 ปี มีค่าเฉลี่ยของคะแนนมโนทัศน์ของความตายมากกว่าเด็กอายุ 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เด็กอายุ 6 ปี และ 7 ปี มีค่าเฉลี่ยของคะแนนมโนทัศน์ของความตายไม่แตกต่างกัน
3. เด็กทั้ง 3 ระดับอายุ มีความเข้าใจองค์ประกอบของความตายด้านการหยุดทำงานของอวัยวะ (Cessation) เด็กอายุ 6 ปี และ 7 ปี มีความเข้าใจองค์ประกอบของความตายเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับทุกคน (Inevitability) และเด็กอายุ 7 ปี มีความเข้าใจองค์ประกอบของความตายด้านความตายเป็นสภาวะที่ถาวร (Irreversibility)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรทำการศึกษาในระดับอายุที่แตกต่างกันมากขึ้น เพื่อที่จะได้ข้อมูลเกี่ยวกับมโนทัศน์ของการมีชีวิตและมโนทัศน์ของความตายของเด็กไทยเพิ่มขึ้น
2. ควรทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างอื่นๆเพิ่มขึ้น เช่น ทำการศึกษาในผู้ป่วยเด็ก ซึ่งเป็นกลุ่มที่ต้องอยู่ใกล้ชิดและต้องเผชิญกับความตายได้มาก การศึกษาในกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว จะเป็นการส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับความตาย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการดูแลและเข้าใจในความคิดและสภาวะจิตใจของเด็กด้วย
3. ควรมีการศึกษาและทำการวิจัยในปัจจัยอื่นๆที่มีความเกี่ยวข้องด้วย เช่น ระดับของพัฒนาการทางสติปัญญา การมีประสบการณ์เกี่ยวกับความตาย ความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม